

Almindelig skråpe

Puffinus puffinus

Skrápur

Manx shearwater

Almindelig skråpe er en havfugl, som lever det meste af sit liv på havet. Kun i yngletiden kommer arten på land, hvor den yngler i kolonier på øer i Nordatlanten, primært i Nordøstatlanten. Mere en 90% af den europæiske ynglebestand findes på blot 10 lokaliteter, fordelt med én lokalitet på Island, tre på Færøerne, tre i Irland, en i Skotland og to i Wales. Flest yngler på De Britiske Øer, hvor bestanden er vurderet til 310.000-350.000 par. På Færøerne skønnes ynglebestanden at være 25.000 par, overvejende på Mykines, Mykineshólmur, Sandoy og især på Skúvoy. De fleste almindelige skråper trækker om efteråret mod sydvest over Atlanterhavet for at overvinde i farvande ud for Sydamerikas østkyst (Cramp & Simmons 1977).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 1.036
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 357 (37%)

Genmeldinger *Recoveries*
Antal genmeldinger *No. of recoveries* 18
- heraf udenfor Færøerne *Recovered abroad* 1
Antal fugle *No. of individuals* 18
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 7 (39%)
Genmeldingsandel *Proportion recovered* 1,7%
Mærket i udlandet og genmeldt på Færøerne *Ringed abroad, recovered in the Faroes* 0

Ekstremer *Extremes*

Højeste alder *Oldest bird* 26 år 1 mdr.
Længste afstand *Longest distance* USA US 4.950 km

Traditionelt har almindelig skråpe været en ofte jagtet art på Færøerne. Efter brun rotte *Rattus norvegicus* i løbet af det 18. århundrede blev udbredt på Færøerne, er bestanden faldet meget og dermed også jagtudbyttet (Björk 1968, Olsen 2006). I dag bliver kun ungfugle (líri) jagtet. Fangsten foregår i kolonierne ved at blænde fuglene med lygter om natten eller fange dem i redehullerne.

Mærknings- og genfindsdata

I alt er 1.036 almindelige skråper ringmærket på Færøerne, primært fordelt på fire lokaliteter (fig. 2): Skúvoy (474), Trøllhøvdi, Sandoy (224), Mykines (191) og Nólsoy (125). Den første almindelige skråpe blev mærket på Færøerne i 1935 (Nólsoy), og flest er mærket i årene 1962 (159), 2006 (116) og 1991 (113) (fig. 4). Fuglene er overvejende ringmærket i yngletiden, fra 21. juni til 26. september. Enkelte fugle (n=3) er mærket medio maj eller primo oktober (fig. 3). Ingen af de mærkede fugle er kønsbestemt, men blandt aldersbestemte fugle (n=955) er 37% unger og 63% ældre fugle (2k+). Almindelig skråpe fanges og ringmærkes udelukkende i ynglekolonierne. De unge fugle er primært mærket i starten af september og de voksne fugle i juli.

Med 18 genmeldinger er genmeldingsprocenten 1,7%. Kun én fugl er genmeldt udenfor Færøerne (fig. 1). Det første genfund af almindelig skråpe er af en voksen fugl mærket 28. juli 1962 på Trøllhøvdi, som blev aflæst 16. juli 1963 på mærkningsstedet. Ingen almindelige skråper ringmærket i udlandet er genmeldt fra Færøerne.

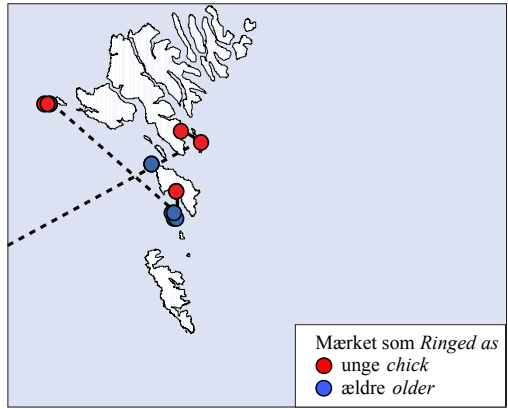
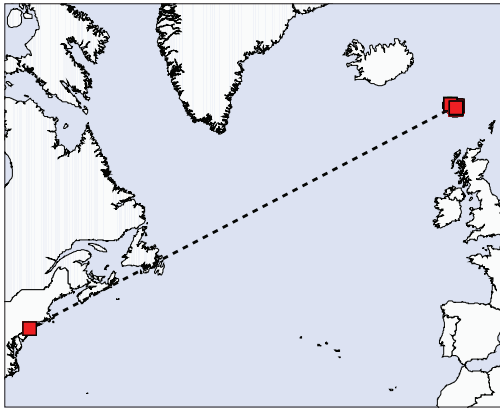

Fig. 1. A) Samtlige genfund af almindelig skråpe ringmærket på Færøerne (n=18) og B) genfund ved Færøerne. Stiplede linjer forbinder mærknings- og genfindssted. A) All recoveries of Manx shearwaters ringed in the Faroes (n=18) and B) recoveries near the Faroes. Dashed lines connect ringing and recovery sites.

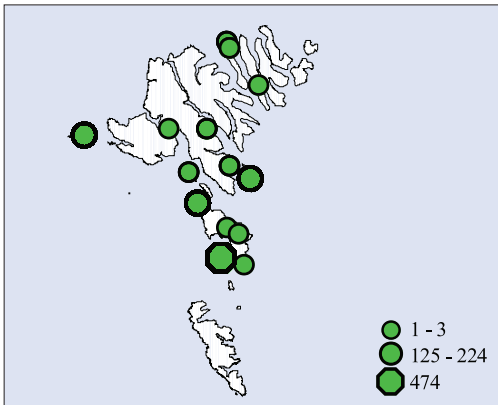

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for almindelig skråpe ringmærket på Færøerne (n=1.034). Ringing sites of Manx shearwaters ringed in the Faroes (n=1,034).

Træk, overvintring og spredning

Almindelig skråpe er tilsyneladende relativt stedtrofast, og både unger og voksne fugle vender ofte tilbage til samme lokalitet, hvor de henholdsvis er udklækket, eller hvor de har ynglet tidligere. I alt 13 fugle er genmeldt (21. juni – 12. september) på samme lokalitet, som de er mærket: fire unger er fundet 2-10 år efter mærkning, og ni voksne fugle er fundet 1-26 år efter mærkning. Der sker tilsyneladende en vis udveksling mellem kolonier: Fire fugle

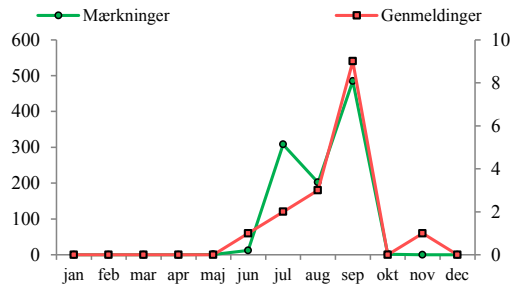

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for almindelig skråpe ringmærket på Færøerne. Month of ringing (green circles) and recovery (red squares) of Manx shearwaters ringed in the Faroes.

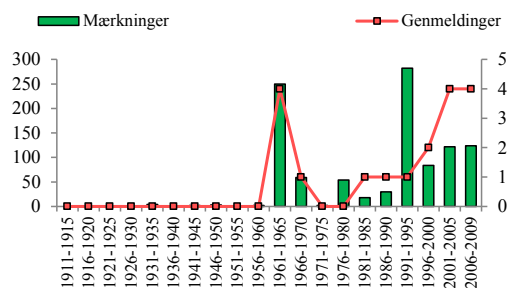

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for almindelig skråpe ringmærket på Færøerne, i femårsperioder. Year of ringing (green bars) and recovery (red squares) of Manx shearwaters ringed in the Faroes (five-year periods).

er genmeldt på en anden færøsk lokalitet, end der hvor de blev mærket. De tre er ungfugle genmeldt 1-2 dage efter mærkning 9-32 km fra mærkningsstedet. Den største afstand er en voksen mærket 19. juli 1980 på Mykines og dræbt under fangst efter ungfugle 2. september 1985 på Skúvoy (57 km), hvor den muligvis selv var begyndt at yngle.

Det eneste lang-distance genfund er af en almindelig skråpe mærket som unge på Nólsoy 12. september 1995 og fundet død på Rockaway Beach, Long Island, USA 11. november 1996, 4.950 km vestsydvest for mærkningsstedet.

Færøerne deltog i de allerførste orienteringsforsøg med almindelige skråpe. Fugle blev indfanget i yngletiden ved reden og flyttet langt væk (Lockley 1942, Brooke 1990). I 1937 blev

to almindelige skråper fra Sydvestengland bragt til Færøerne, hvor én blev sat fri syd for Færøerne og én i Tórshavn. På Færøerne blev en fugl indfanget på Koltur og sluppet fri 8. juli 1937 ved Edinburgh i Skotland. En måned senere (9. august) blev fuglen fanget ved reden på Koltur (Witherby 1937, Lockley 1942).

Genmeldings- og dødsårsager

Genmeldingsårsagerne er fordelt med 11 aflæste fugle og syv døde, hvoraf tre er fanget og dræbt, og to er skudt. Den ældste genmeldte fugl er mærket som voksen (2k+) 18. juli 1980 på Mykines og aflæst 31. august 2006 i Mykineshólmur, mindst 26 år og én måned gammel.

English summary

Manx shearwater is a common pelagic breeding bird in the Faroes. In the past it was more abundant, and it was hunted to a large extent. However, with the spread of brown rat, the breeding population has declined and is now assumed to number approximately 25,000 pairs, primarily on Mykineshólmur, Mykines, Sandoy and Skúvoy. It is still being hunted, but mainly the young fledglings (líri) are taken from the colony. 1,036 Manx shearwaters have been ringed in the Faroes, primarily on four locations: Skúvoy (474), Trøllhøvdi, Sandoy (224), Mykines (191) and Nólsoy (125). The first Manx shearwater was ringed in the Faroes in 1935 (Nólsoy). The birds are primarily ringed during the breeding season (21 June – 26 September). Of ringed birds, 37% were chicks and 63% were older (2y+). The chicks are mainly caught and ringed during early September, while the older birds are caught at the colony in June. There are 18 recoveries of Manx shearwater ringed

in the Faroes, with one recovery from abroad. The bird was ringed as a chick on 12 September 1996 on Nólsoy and found dead on 11 November 1996 on Rockaway Beach, Long Island, USA, 4,950 km WSW of the ringing site. In total, 13 birds have been recovered on the ringing site. Four birds ringed as chicks were recovered 2-10 years after ringing, and nine birds ringed as adults were recovered 1-26 years after ringing. Four birds were recovered away from their ringing site. One bird ringed as an adult on 19 July 1980 on Mykines was caught and killed on 2 September 1985 on Skúvoy, where it was possibly breeding and mistaken for a fledgling. The oldest recovery is of a bird ringed as an adult on 18 July 1980 on Mykines and controlled 31 August 2006 on Mykineshólmur, 26 years and one month later. Of 18 recoveries, 11 were controlled and seven were dead. Three were caught and killed, and two were shot.